

Evropská investiční banka

– banka EU mimo evropskou kontrolu

Evropská investiční banka

- banka EU mimo evropskou kontrolu

Obsah:

1. Základní informace o EIB.....	1
2. EIB jako instituce EU.....	3
3. EIB jako banka.....	6
4. Schvalování půjček.....	8
5. EIB jako veřejná instituce.....	9
6. Řízení EIB.....	11
7. Zvláštní fondy pod správou EIB.....	13
8. Kritika EIB.....	15
9. Česká republika a EIB.....	17
10. Případové studie.....	18
11. Přehled půjček a skladba portfolia EIB v ČR.....	22

Evropská investiční banka

- banka EU mimo evropskou kontrolu

1. Základní informace o EIB

Evropská investiční banka (EIB¹) byla založena v roce 1957 jako nástroj Evropského hospodářského společenství² (EHS) určený k zajištění finančních zdrojů pro velké investiční projekty přispívající k hospodářské integraci mezi státy EHS a pomáhající odstranit rozdíly v hospodářské úrovni regionů.

EIB:

- Má v rámci EU vlastní právní subjektivitu a finanční autonomii. Její úlohou je podporovat cíle EU poskytováním dlouhodobých úvěrů a záruk na úvěry.
- Má za úkol přispívat ke zvyšování úrovně hospodářské integrace a sociální soudržnosti členských zemí EU.
- Jako **instituce EU** by měla svoje aktivity plynule přizpůsobovat změnám v politice EU.
- Jako **banka** úzce spolupracuje s ostatními bankami při vypůjčování si na finančních trzích a financování velkých investičních projektů.

Celkový objem úvěrů, které banka poskytla, představoval do roku 1985 přibližně 5 miliard ECU³, potom však začal prudce růst. Roku 1992 EIB poprvé poskytla úvěry v ročním souhrnu vyšším, než Světová banka, a stala se největší veřejnou finanční institucí na světě. V roce 2004 již dosáhla roční souhrnná výše úvěrů přibližně 45 miliard EUR.

K největším příjemcům úvěrů od EIB patří těch pět členů EU, jež jsou současně jejími největšími akcionáři. V letech 1998 – 2002 mířilo do Německa 19,8 %, do Itálie 17,3 %, do Španělska 14,5 %, do Francie 12,4 % a do Velké Británie 10,3 % prostředků z celkové hodnoty úvěrů poskytnutých EIB do států EU.⁴

1.1. Akcionáři a základní jmění EIB

Akcionáři EIB jsou všechny členské státy EU. Ty při založení banky společně složily základní jmění ve výši 1 miliardy ECU⁵.

Základní jmění EIB bylo v historii několikrát výrazně navýšeno. K zatím poslednímu navýšení na 163,73 miliard eur došlo v souvislosti s přistoupením deseti nových zemí do EU v květnu 2004. Vklady jednotlivých členských zemí EU do základního jmění EIB (v milionech EUR) a od nich odvozená váha hlasu při rozhodování jsou následující⁶:

¹ European Investment Bank. Používá se i zkratka BEI – Banque Européenne d'Investissement.

² EHS bylo jedním ze tří základních pilířů, na nichž vznikla současná EU (zbyvajících dvěma bylo Evropské společenství uhlí a oceli a Evropské společenství pro atomovou energii). *Maastrichtskou smlouvou*, platnou od 1. ledna 1993, se z Evropských společenství utvořila EU a pojem Evropské hospodářské společenství byl nahrazen pojmem Evropské společenství.

³ Předchůdce eura – měnová jednotka ve stejné hodnotě jako euro.

⁴ Zdroj procentuálních údajů: *The EIB Group in the year 2002 – Projects financed and statistics*. <http://www.eib.org/pub/report/pdf/en/10.pdf>.

⁵ Tehdy 1 miliarda tzv. účetních jednotek (*European Units of account*, EUA), které byly ve smyslu směrnice EHS/Euroatomu č. 3308/80 z 16. prosince 1980 přetransformované na předchůdce eura: ECU.

⁶ Stav k lednu 2005.

Německo	26 650	Portugalsko	1 291
Francie	26 650	Česká republika	1 213
Itálie	26 650	Maďarsko	1 122
Velká Británie	26 650	Irsko	935
Španělsko	15 990	Slovensko	408
Belgie	7 387	Slovinsko	379
Holandsko	7 387	Litva	251
Švédsko	4 901	Lucembursko	187
Dánsko	3 740	Kypr	181
Rakousko	3 667	Lotyšsko	156
Polsko	3 635	Estonsko	115
Finsko	2 107	Malta	74
Řecko	2 004	Celkem:	163 728

EIB může poskytnout úvěry v maximální souhrnné výši 2,5násobku svého základního jmění.

1.2. Geografická působnost EIB

EIB byla původně určena pouze pro financování projektů na území EU. První finanční operaci mimo území Unie však uskutečnila již roku 1962. Od té doby podíl jejích úvěrů poskytovaných do zemí mimo Unii neustále roste.

V roce 1963 začala EIB působit v 17ti zemích Afriky a Oceánie. Aktivity EIB v Africe byly rozšířeny v roce 1975 na základě Konvence z Lomé. Od roku 1978 poskytuje EIB úvěry i zemím kolem Středozemního moře a od roku 1989 i zemím střední a východní Evropy. V roce 1993 dostala EIB povolení poskytovat úvěry těm zemím Asie a Latinské Ameriky, jež se dohodly na spolupráci s EU. V roce 2001 se EIB ujala vedení při zajišťování financování poválečné obnovy infrastruktury na Balkáně. Začátkem roku 2005 EIB oznámila, že je schopná nabídnout půjčkový program pro země Asie postižené vlnou tsunami v celkové výši až jedné miliardy EUR.

V současnosti má EIB investiční portfolio ve více než 140ti zemích. V roce 2003 směřovalo více než 18% zapůjčených prostředků EIB mimo EU. Se vstupem desítky nových zemí se tento podíl snížil na přibližně 4 %⁷.

1.3. Sektorová působnost EIB

Původní mandát EIB byl v roce 1988 rozšířen o poskytování úvěrů do oblastí městské hromadné dopravy, telekomunikací, ochrany kulturního dědictví a o poskytování zvláštních úvěrů pro malé a střední podniky⁸. Od roku 1997 může EIB poskytovat úvěry i do dalších oblastí hospodářství, s cílem přispívat k dosahování cílů EU v oblasti hospodářského růstu a zaměstnanosti, resp. cílů rozvojové pomoci EU zemím třetího světa, určených zvláštními dohodami. O úvěry od EIB tak může žádat také široké spektrum průmyslových podniků působících na celém světě.

⁷ Hodnota uvedená na internetové stránce EIB www.eib.org v lednu 2005.

Zdroj: <http://www.eib.org/news/press/press.asp?press=2895>.

⁸ EIB neposkytuje úvěry malým a středním podnikům přímo, ale prostřednictvím zprostředkujících bank, které pro tento účel dostávají od EIB tzv. globální úvěry.

2. EIB jako instituce EU

2.1. Právní status EIB

EIB byla založena v r. 1957 Smlouvou o EHS⁹. Ta upravuje rozsah jejích aktivit a rozhodovací procesy. Byla novelizována Smlouvou o EU¹⁰ a Smlouvou z Nice¹¹ a která se v současnosti nazývá Smlouvou o Evropském společenství¹². Tato smlouva **udělila EIB vlastní právní subjektivitu** a vyjmenovala její úlohy. (Subjektivita i úlohy EIB jsou zmíněny i v zatím neschválené Smlouvě o evropské ústavě¹³).

Od založení EIB není přesně vymezeno její právní postavení k EU a jejím jednotlivým orgánům a institucím Unie¹⁴. Totéž platí o vztahu EIB k právu EU (*Acquis Communautaire*¹⁵).

2.2. Vztah EIB a Evropské komise

EU jako taková není akcionářem EIB – těmi jsou pouze jednotlivé členské státy EU. **Evropská komise (EK) proto nemá svého zástupce v Radě guvernérů EIB.**

Ve Správní radě EIB má EK jednoho zástupce a jednoho náhradníka. Ti navzdory tomu, že v současnosti paralelně zastávají v EK vysoké pozice¹⁶, nemusejí v Radě prezentovat názory a pohledy EK, neboť se formálně **nezodpovídají EK, ale pouze EIB.** Tento stav potvrzuje i samotný Statut EIB, který jasně říká, že „členové Správní rady budou voleni z osob, o jejichž **nezávislosti** a kompetentnosti není pochyb; a budou se **zodpovídat pouze bance**“¹⁷.

Vliv EK na rozhodování ve dvou nejvyšších řídicích orgánech EIB je tedy jen **neformální. EK nemá přímý vliv na činnost výkonných složek EIB** - prezidenta, členů Výkonného výboru a ostatních zaměstnanců EIB.

Ve vztahu k běžným aktivitám EIB má EK pouze **právo vydávat stanoviska k žádostem o půjčky nebo záruky**, které byly EIB doručeny¹⁸. Stanovisko EK však nemá při rozhodování zásadní vliv – i když by bylo nepříznivé, může Správní rada EIB danou žádost schválit v případě jednohlasného postoje ostatních členů Rady (pokud se člen zastupující EK zdrží hlasování¹⁹).

⁹ Římská smlouva z roku 1957. Založení EIB upravují články 129 a 130.

¹⁰ Maastrichtská smlouva, přijatá v prosinci 1991 a platná od 1. ledna 1993.

¹¹ Podepsaná 26. února 2001.

¹² *Smlouva o Evropském společenství* je novelizovaným názvem *Smlouvy o Evropském hospodářském společenství*.

¹³ Vlastní právní subjektivitu uděluje EIB článek III-393, úlohy EIB stanoví článek III-394.

¹⁴ *Acquis communautaire* (francouzský výraz, znamenající „co bylo dosaženo“) je společná legislativa přijatá a uplatňovaná v rámci EU. *Acquis communautaire* se nepřetržitě vyvíjí. Výjimky z plnění *acquis communautaire* jsou možné pouze ve výjimečných a přesně definovaných případech a jsou časově omezené.

¹⁵ Ve smlouvě o ES však EIB **není uvedena jako orgán nebo instituce EU.** Smlouvou o EU (Maastrichtskou dohodou) se sice články Smlouvy o ES zabývající se výhradně EIB přemístily do části Smlouvy nazvané „Instituce společenství“, což poskytlo důkaz o zařazení EIB mezi instituce EU. Ve smlouvě o Ústavě EU však EIB opět není uvedena mezi institucemi EU, ale má v rámci Smlouvy zvláštní postavení.

¹⁶ Členem a náhradníkem v Radě výkonných ředitelů EIB, kteří jsou do Rady formálně nominováni EK, jsou momentálně ředitel (Director-general) Generálního ředitelství EK pro ekonomické a finanční záležitosti (General Directorate for Economic and Financial Affairs – DG ECFIN) a ředitel Generálního ředitelství EK pro regionální politiku a soudržnost (General Directorate for Regional policy and Cohesion – DG REGIO).

¹⁷ Viz: statut EIB, článek 11, bod 2.

¹⁸ Viz: statut EIB, článek 21.

¹⁹ Viz: statut EIB, článek 21, bod 6.

Vydání negativního stanoviska je navíc pro EK velmi složitý a komplikovaný proces²⁰ a v praxi k němu dochází jen výjimečně²¹. Pracovní skupina EK²², zabývající se posuzováním žádostí, dostává od EIB jen stručné materiály o jednotlivých projektech, často ve velmi špatné kvalitě²³, a krátká lhůta většinou zabraňuje obstarat si včas potřebné informace²⁴. Kapacity EK na kvalifikované posuzování žádostí o úvěr nebo záruku jsou značně poddimenzované²⁵, což připouštějí i samotní zaměstnanci EK²⁶. EK má v důsledku této situace tendenci poskytovat k žádostem o úvěr stanoviska kladná, pouze s takovými doporučeními pro žadatele a pro EIB, která nemají právně závazný charakter. EK navíc nemá kapacity na kontrolu implementace těchto doporučení, ani na kontrolu realizace samotných projektů.

Podle některých pozorovatelů je jednou z možných cest k dosažení lepšího podřízení aktivit EIB orgánům EU změna statutu EIB a ustanovení EK rovnoprávným akcionářem EIB. Výhody a nevýhody větší kontroly EK nad EIB je však potřebné dostatečně zvážit, neboť větší přímá zodpovědnost automaticky snižuje výhody „nezávislé pozice“ EIB. Úlohy EK při řízení a kontrole EIB by však podle většiny pozorovatelů, včetně samotných zaměstnanců EK, měly být jasněji definované a EK by k jejich plnění měla mít potřebný mandát a dostatečné personální kapacity.

2.3. Vztah EIB a Evropského parlamentu

Prezident EIB je každoročně povinen **předkládat Evropskému parlamentu (EP) výroční zprávu o aktivitách EIB**. Výbor EP pro ekonomické a měnové záležitosti²⁷ od roku 2000 z vlastní iniciativy každoročně tvoří a schvaluje zprávu a rezoluci, kterou reaguje na výroční zprávy o aktivitách EIB. Děje se to však s poměrně velkým časovým zpožděním – například zpráva a rezoluce EP, reagující na Výroční zprávu EIB za rok 2002, byly parlamentem přijaty až v dubnu 2004.

EP nemá tendenci zaujímat k EIB kritické stanovisko. Například ke zprávě španělské poslankyně EP M. Riduejo, předložené Výboru EP pro ekonomické a měnové záležitosti v roce 2004, bylo přijato přes 100 pozměňovacích návrhů, přičemž někteří poslanci požadovali odstranit až 28 z 32 odstavců textu zprávy. Samotná zpravodajka EP M. Riduejo se pod výslednou zprávu a rezoluci EP odmítla podepsat s tím, že „většina pozměňovacích návrhů vycházela z filozofie, že prioritou je udržovat s EIB přátelský dialog i za tu cenu, že kontrola EP nad EIB zůstane pouze formalitou.“²⁸

²⁰ EK vydá k projektu negativní stanovisko pouze tehdy, vydá-li negativní stanovisko většina jednotlivých generálních ředitelství EK, které žádosti doručené EIB posuzují. Navíc, i pokud by většina ředitelství posoudila projekt negativně, před vydáním negativního stanoviska za EK jako celek ho nejprve prozkoumá právní oddělení EK s cílem zjistit, nemůže-li být EK případně žalovaná za to, že negativním stanoviskem způsobila škodu.

²¹ V celé historii EIB vydala EK k negativní stanovisko jen jednou (na projekt plánovaný v Itálii, občanské iniciativy o něm nemají bližší informace).

²² Tzv. „Groupe Interservice BEI (GIB)“ sestává ze všech generálních ředitelství EK a je koordinovaná oddělením (Unit) F-3 Generálního ředitelství EK pro Ekonomické a finanční záležitosti (General Directorate for Economic and Financial Affairs – DG ECFIN).

²³ Většina pracovníků EK posuzujících projekty EIB, kteří vyplnili dotazník pro autora studie „The league of Gentlemen“, se vyjádřila, že informace o projektech poskytované ze strany EIB jsou často „ve špatné kvalitě“ a jsou nedostatečné k tomu, aby EK mohla zaujmout stanovisko. Viz: www.bankwatch.org/publications/studies/2004/league_gentlemen_11-04.pdf, str. 15.

²⁴ V průběhu dvouměsíční lhůty - (kterou statut EIB uděluje EK na doručení stanoviska) - mají jednotlivá generální ředitelství EK (DG) na zaslání vlastního stanoviska koordinátorovi pracovní skupiny EK k dispozici pouhých 15 dnů. Členové pracovní skupiny EK nemají právo přístupu ke všem dokumentům EIB, s výjimkou člena a náhradníka v Radě výkonných ředitelů a s výjimkou případů úvěrů a záruk EIB poskytovaných z prostředků rozpočtu EU na rozvojovou pomoc zemím třetího světa.

²⁵ Například na posouzení souladu všech žádostí o úvěr nebo záruku od EIB má Generální ředitelství EK pro životní prostředí (DG Environment) k dispozici jen 9 zaměstnanců. EIB ročně posuzuje kolem 500 žádostí o úvěr.

²⁶ „I kdybychom měli na posouzení žádosti 3 měsíce, nemáme dostatečné kapacity“ - Anastasios Nychas, vedoucí oddělení G4 (které má na starost i vztahy s EIB), Generální ředitelství pro životní prostředí (DG Environment), výrok na setkání s představiteli občanských iniciativ, Brusel, 5. 2. 2004.

²⁷ EMAC (European Parliament's Economic and Monetary Affairs Committee).

²⁸ Zdroj citátu: Withdrawal statement of the Member of the EP, Monica Riduejo from the EMAC report authors. http://www.bankwatch.org/issues/eib/downloads/2004/emac_withdrawal_03-04.htm.

V praxi neexistuje legislativa, která by zajistila plnění rezolucí EP ze strany EIB. Vliv EP na EIB je proto minimální.

2.4. Vztah EIB a dalších institucí EU

EIB podléhá rozsudkům **Evropského soudního dvora**, který má pravomoc rozhodovat o jakýchkoliv sporech, které mohou vzniknout mezi EIB a členskými státy. Na podnět orgánů EU může rozhodovat o právoplatnosti rozhodnutí EIB. V určitých případech může také rozhodovat spory mezi EIB a subjekty, které EIB poskytly anebo od ní přijaly úvěry. V jeho kompetenci je také rozhodování sporů mezi EIB a jejími zaměstnanci.

EIB také podléhá **Evropskému úřadu pro boj proti podvodům (OLAF)**. EIB mu musí umožnit vyšetřování v bance, přestože OLAF nebyl zřízen žádnou ze smluv o EU, nýbrž Evropskou komisí. V případě nakládání se zdroji EU, které EIB na základě zvláštních smluv EU vyčlení, je EIB přímo zodpovědná **Evropskému účetnímu dvoru**.

3. EIB jako banka

EIB si jako každá jiná banka půjčuje prostředky na finančních trzích, které potom v podobě úvěrů poskytuje svým klientům. EIB nevede účty individuálních klientů, neposkytuje služby v platebním styku ani jiné služby poskytované komerčními bankami.

3.1. EIB jako dlužník

Velkou většinu finančních zdrojů, jimiž EIB disponuje, získává na mezinárodních finančních trzích. Je to proto, že členské státy – akcionáři EIB – daly bance k dispozici pouze 5% upsané sumy jejího základního jmění. Zbylých 95% drží u sebe, přičemž EIB si od nich může v případě potřeby část těchto prostředků vyžádat.

Díky ekonomické síle akcionářů EIB – členských států EU – má EIB na mezinárodních finančních trzích nejvyšší možné ohodnocení, které může dlužník od mezinárodních agentur dostat - tzv. rating AAA. Půjčuje si tedy prostředky za nejvýhodnějších podmínek²⁹. To jí, spolu s tím, že výrazně šetří na provozních nákladech³⁰, umožňuje poskytovat úvěry za podstatně lepších podmínek, než jaké nabízejí ostatní mezinárodní finanční instituce, například SB či EBRD.

EIB emituje obligace (dluhopisy)³¹ v různých měnách – nejčastěji v eurech, britských librách, amerických dolarech, ale také v českých korunách, polských zlotých a maďarských forintech. Banka také operuje s finančními zdroji, které dostane přímo od EU za účelem jejich zvláštního využití mimo EU.

3.2. EIB jako věřitel

EIB poskytuje:

- **Přímé úvěry**, též zvané **individuální úvěry**. Jsou určeny subjektům v soukromém i veřejném sektoru, včetně bank; na projekty s investičními náklady alespoň 25 milionů eur, přičemž mohou pokrýt maximálně 50 % nákladů projektu. Doba splatnosti je nejvýše 12 let (průmyslové projekty), resp. 20 let (infrastruktura).
- Úvěry pro malé a střední podniky prostřednictvím prostředníka (tzv. **globální úvěry**). EIB poskytuje hotovost komerčním bankám v zemích příjemců. Banky je následně používají jako **zdroje na úvěry malým a středním podnikům**.
- **Rizikový kapitál** (viz část o Evropském investičním fondu).
- Tzv. **strukturované finanční zdroje** na ulehčení platebního styku (Structured Finance Facility, SFF)

Například v roce 2002 poskytla EIB úvěry v celkové výši 39,6 miliard eur. Přitom 63,4 % těchto prostředků bylo poskytnuto prostřednictvím přímých úvěrů a 36,6 % prostřednictvím globálních půjček³². Podle zdrojů EIB by celkový objem bankou poskytovaných úvěrů měl narůstat v průměru o 6,6 % ročně.

²⁹ Tj. například s nejnižším úrokem, dlouhými lhůtami splatnosti, s nejnižšími nároky na dokladování účelu použití prostředků apod.

³⁰ EIB má přibližně 1200 zaměstnanců. Pro porovnání: Světová banka, která od roku 1992 ročně poskytuje úvěry v nižší souhrnné výšce než EIB, má kolem 8800 zaměstnanců. Zatímco SB má pro oblast životního prostředí přibližně sto interních zaměstnanců na plný úvazek, EIB má údajně pouhé dva. (Zdroj: Public Funds for Public Benefit. Making the EIB support People and Environment - background materials on the EIB reform campaign (May 2003). http://www.bankwatch.org/publications/studies/2003/eib_advocacy_05-03.pdf.)

³² Zdroj údajů v odstavci: „The EIB Group in the year 2002 – Projects financed and statistics.“, Tabulka E, str. 30. <http://www.eib.org/pub/report/pdf/en/10.pdf>.

Skladba portfolia půjček EIB poskytnutých zemím EU v roce 2002

Oblast	Podíl z celkové částky
Doprava	27,6 %
Obnova měst	8,1 %
Energetika	7,8 %
Průmysl	6,9 %
Školství a zdravotnictví	3,9 %
Služby	3,5 %

4. Schvalování půjček

Proces schvalování žádosti o úvěr trvá v případě projektů v EU obvykle 3 - 4 měsíce, pro projekty mimo EU v průměru 9 měsíců³³. Při porovnání se Světovou bankou a EBRD se proces posuzování a schvalování žádostí o úvěr v EIB liší zejména v:

- **absenci povinnosti zveřejnit seznam posuzovaných projektů** – zatímco SB a EBRD musí povinně informovat veřejnost o základních údajích všech posuzovaných projektů, EIB si vyhrazuje právo vyhovět případně žádosti žadatele o utajení i nejzákladnějších údajů o projektu, jakož i o samotném obdržení žádosti o úvěr, a to až do jeho definitivního schválení.
- **absenci minimálních časových limitů pro informování veřejnosti** – zatímco ostatní veřejné instituce mají ve vlastních závazných interních normách přesně stanovené časové požadavky na včasnost zveřejnění základních údajů o projektech požadujících úvěr (včetně jejich vlivu na životní prostředí) před jejich schvalováním³⁴, EIB často zveřejňuje základní informace o posuzovaných projektech jen velmi krátce před jejich schvalováním a někdy až velmi dlouho po jejich schválení.
- **delegování posouzení vlivu projektu na životní prostředí na investora** – zatímco SB a EBRD mají vlastní závazná pravidla vyhodnocování dopadu projektu na životní prostředí (tzv. EIA z anglického Environmental Impact Assessment), včetně požadavku na konzultaci investičního záměru s dotčenými obyvateli³⁵, EIB přenechává tuto povinnost zcela na investorovi a na hodnocení splnění této povinnosti investorem nemá žádná závazná kritéria.
- **existenci možnosti schválit žádost o úvěr ještě před splněním relevantních požadavků** – opět na rozdíl od Světové banky i EBRD, které neumožňují schválení projektu před tím, než se prokáže splnění všech potřebných požadavků, včetně provedení analýzy projektu na životní prostředí a implementace jejich doporučení.
- **absenci mechanismů na vypořádání se s podněty občanů dotčených posuzovanými projekty** – zatímco SB a EBRD umožňují dotčeným občanům formálně vstupovat do procesu hodnocení projektu a mají vytvořené relativně nezávislé mechanismy na kontrolu dodržování interních norem, v případě EIB tomu tak není.

³³ Podle: www.bankwatch.org/publications/studies/2004/league_gentlemen_11-04.pdf, str. 12.

³⁴ Obyčejně minimálně 30–60 dní před schvalováním projektu v soukromé sféře (60 dní v případě, že projekt by mohl mít vážné dopady na životní prostředí – tzv. projekty kategorie „A“), resp. 120 dní v případě projektů ve veřejném sektoru.

³⁵ Takovéto závazné interní požadavky jsou obzvláště důležité při projektech v zemích, kde neexistuje legislativa na ochranu životního prostředí a práv občanů na životní prostředí, nebo tam, kde je takováto legislativa nedostatečná, neúplná, příliš benevolentní v porovnání s evropskými standardy, anebo kde sice legislativa existuje, ale v praxi není její naplňování vynutitelné.

5. EIB jako veřejná instituce

5.1. Přístup k informacím

Prvních přibližně čtyřicet let neposkytovala EIB veřejnosti o svých aktivitách téměř žádné informace. Až po silném tlaku občanských iniciativ v roce 1997 zveřejnila „Prohlášení o přístupu banky ke zveřejňování informací“³⁶, které obsahovalo velmi všeobecné informace o tom, které informace a za jakých okolností bude EIB zveřejňovat.

V říjnu 2002 EIB přijala a zveřejnila nové **oficiální dokumenty upravující přístup veřejnosti k informacím** o aktivitách banky³⁷. Ani tyto dokumenty však jasně nestanovují, jaké informace a za jakých podmínek by EIB měla veřejnosti zpřístupňovat.

Zatímco všechny ostatní veřejné mezinárodní finanční instituce³⁸ ve svých interních politikách jasně uvádějí, které informační dokumenty musí zveřejnit a které mohou zatajit, interní politika EIB obsahuje pouze všeobecnou klauzuli, že banka si klade za „**cíl zveřejnit informace vždy, když je to možné, a tak včas, jak je to uskutečnitelné**“³⁹, přičemž tento princip **není konkretizován ani v jednom oficiálním dokumentu EIB**. Vágnost stanovených pravidel zveřejňování informací a dokumentů se v praxi projevuje tak, že EIB o některých projektech, jejichž úvěrovou podporu zvažuje, nezveřejňuje důležité informace, resp. o nich nezveřejňuje vůbec žádné informace - často ani to, že banka daný projekt posuzuje.

Zatímco ostatní veřejné mezinárodní finanční instituce mají pro každý důležitý dokument⁴⁰ taxativně určeno, v jaké minimální lhůtě před schválením musí být zveřejněn, interní politika EIB žádné takové lhůty nestanovuje. Často se stává, že EIB zveřejní informace o posuzovaném projektu nebo projednávaném závazném dokumentu až po jejich schválení Správní radou. Dvuměsíční lhůta na odeslání odpovědi na žádost o zpřístupnění informací je stanoven pouze interním „Kodexem dobrého administrativního chování zaměstnanců EIB k veřejnosti“⁴¹, který je však bankou často porušován.

V květnu 2005 zahájila EIB proces revize své informační politiky. Ten měl podle jejího prohlášení zajistit i soulad její politiky se zněním závazné vyhlášky EU k Árhuské úmluvě o přístupu k informacím, podílu veřejnosti na rozhodování a přístupu k právu v záležitostech týkajících se životního prostředí.

Proces revize byl zahájen 19.května 2005. Na připomínkování návrhu dokumentu se podílelo i několik českých ekologických organizací. Pozitiva skutečnosti, že veřejnost získala 45 dní na připomínkování dokumentu však vzápětí znehodnotil dojem z nového návrhu informační politiky. Ve srovnání se stávající politikou, která již tak zaostává za praxí obvyklou jak v EU, tak u SB a EBRD, se totiž jedná nepochybně o krok zpět. Dokument neobsahuje žádné presumpce ve prospěch zveřejňování informací, naopak ke stávajícím limitům v poskytování informací přidává další. Banka zkrátka hájí zájmy věřitelů a omezuje práva těch občanů a daňových poplatníků, kteří se o její aktivity zajímají, a také těch, na něž budou mít jí podpořené projekty přímý dopad.

³⁶ Tzv. „Information Policy Statement“.

³⁷ Dokumenty „Information Policy Statement“, „How EIB communicates - an overview“, „Rules on public access to documents“ a „EIB Code of Good Administrative Behaviour in its relations with the public“ jsou přístupné na internetové stránce EIB <http://www.eib.org/news/policy/>.

³⁸ SB, EBRD, Asijská rozvojová banka atd.

³⁹ „EIB ... aiming to release information whenever possible and as early as feasible.“ Zdroj citátu: Public access to information: Information policy statement, str. 2. http://www.eib.org/Attachments/strategies/pai_ips_en.pdf.

⁴⁰ Jde například o následující dokumenty: shrnutí informací o projektu, včetně předpokládaného termínu schvalování žádosti o úvěr; shrnutí výsledků EIA a další.

⁴¹ „Code of good administrative behaviour for the staff of the European Investment Bank in its relations with the public“. http://www.eib.org/Attachments/general/code_en.pdf.

EIB například nehodlá zveřejňovat žádné informace o půjčkách do soukromého sektoru, ačkoliv do něj směřuje většina jejich půjček. Informace o projektech ve veřejném sektoru budou moci být zveřejněny pouze poté, co to Výkonný výbor odsouhlasí.

Banka však tvrdí, že nehodlá tajit informace věčně, ve většině případů je prý umožní zveřejnit již po 30ti letech....⁴²

Proces aktualizace informační politiky byl na podzim 2005 nečekaně rozšířen o další připomínkové kolo. I v březnu 2006 zveřejněný návrh však neznamenal významný posun. Konečná podoba dokumentu by měla být zveřejněna v dubnu 2006.

5.2. Závazné principy ochrany životního prostředí

Všechny významné veřejné mezinárodní finanční instituce, například SB⁴³ a EBRD⁴⁴, mají poměrně rozsáhlé závazné interní politiky a postupy upravující vztah jejich aktivit k ochraně životního prostředí. Oproti tomu oficiální **dokument EIB „Environmentální postupy“**⁴⁵ obsahuje necele dvě strany textu všeobecného charakteru.

SB a EBRD podmiňují poskytnutí úvěru důkladným provedením analýzy dopadů na životní prostředí (tzv. EIA). Jejich pravidla například požadují zveřejnění závěrů EIA na internetových stránkách bank v daném termínu před schvalováním projektů správní radou. Oproti tomu EIB plně přenechává zodpovědnost za provedení EIA na investorech projektu, přičemž jejich žádosti o úvěr často schvaluje ještě před provedením EIA.

EIB tvrdí, že nepotřebuje rozsáhlé interní normy a postupy za účelem ochrany životního prostředí, neboť je povinna dodržovat relevantní politiky a směrnice EU. V praxi je však často nedodržuje, zejména v případě aktivit mimo EU.

5.3. Nezávislá kontrola dodržování vnitřních závazných norem

Většina veřejných mezinárodních finančních institucí má vytvořené nezávislé orgány ke kontrole dodržování vnitřních závazných pravidel. SB má pro tento účel tzv. Inspekční panel⁴⁶. Podobně EBRD má pro tento účel zřízen tzv. Nezávislý mechanismus pro podávání podnětů⁴⁷. Prostřednictvím těchto orgánů, formálně nezávislých na bankách, mohou občané v případě porušení svých práv v souvislosti s projektem podat podnět k prošetření dodržování interních pravidel při schvalování úvěru. Orgány jsou následně v případě přijetí formálně vyhovujícího podnětu povinny případ prošetřit a vydat k němu oficiální písemné stanovisko. EIB i navzdory tomu, že podpořila vícero environmentálně kontroverzních projektů, jež byly dokonce v některých případech zamítnuty SB a EBRD⁴⁸, **ne má takovýto nezávislý kontrolní orgán vytvořen**. V roce 2005 vytvořila pouze vnitřní orgán pro řešení stížností, jeho úloha z hlediska možnosti řešit podněty zvenčí však nebyla nijak vysvětlena.

⁴² Více viz Bankwatch Mail, Issue 25, June 2005, www.bankwatch.org

⁴³ Viz: Operační manuál Světové banky - části: OP 4.01 – Environmental Assessment, OP 4.02 Environmental Action Plans, OP 4.04 - Natural Habitats, OP - 4.07 Water Resources Management, OP 4.36 - Forestry, OP 4.09 - Pest Management a iné. <http://wbln0018.worldbank.org/institutional/manuals/opmanual.nsf>.

⁴⁴ Viz: Environmental policy (23 strán, <http://www.ebrd.org/about/policies/enviro/policy/policy.pdf>) a EBRD Environmental Procedures (21 strán, <http://www.ebrd.org/about/policies/enviro/procedur/procedur.pdf>).

⁴⁵ Environmental Procedures. http://www.eib.org/environment/docs/envirproc_en.pdf.

⁴⁶ The Inspection Panel. Viz: <http://wbln0018.worldbank.org/ipn/ipnweb.nsf>. V případě Mezinárodní finanční korporace (IFC), člena skupiny SB, plní tuto funkci Ombudsman IFC (viz: <http://www2.ifc.org/about/contacts/cao/cao.html>, resp. <http://www.cao-ombudsman.org/ev.php>).

⁴⁷ Independent Recourse Mechanism (IRM). Viz: <http://www.ebrd.com/about/policies/irm/main.htm>.

⁴⁸ EIB například financuje výstavbu dálnic v Maďarsku, kterou předtím odmítla financovat SB. Na Slovensku spadají pod kontroverzní projekty například most Košická v Bratislavě (původně měla polovinu úvěru poskytnout EBRD) a rozšiřování výroby v papírnách Ružomberok (tento projekt měla původně financovat IFC).

6. Řízení EIB

EIB je řízená několika orgány, které se kromě svého mandátu a složení liší také frekvencí setkávání. Nejdůležitějšími řídicími orgány EIB jsou Rada guvernérů, Správní rada a Řídicí výbor. Funkci vnitřní kontroly v bance vykonává zejména Výbor pro audit.

6.1. Rada guvernérů

Je nejvyšším řídicím orgánem EIB. Setkává se jednou za rok na výročním valném zasedání⁴⁹. Do Rady guvernérů nominuje každý akcionář EIB jednoho člena – zpravidla ministra financí, hospodářství, nebo guvernéra centrální banky.

6.2. Správní rada

Správní radu EIB tvoří od května 2004 26 výkonných ředitelů a 16 náhradníků, které do funkce nominují členské státy a Evropská komise a jmenuje je Rada guvernérů.

Správní rada EIB se obvykle setkává 10krát ročně, zpravidla k jednodennímu jednání. K přijetí rozhodnutí je potřebný souhlas nejméně jedné třetiny ředitelů, kteří spolu zastupují nejméně polovinu upsaného kapitálu banky. U rozhodnutí strategického charakteru, jež se schvalují kvalifikovanou většinou hlasů, je potřebný souhlas alespoň 18 výkonných ředitelů, kteří musejí dohromady zastupovat nejméně 68 % upsaného kapitálu EIB. Takovéto rozdělení hlasů, založené téměř výlučně na výšce akcionářského vkladu, v praxi znamená, že EIB „de facto“ řídí čtyři největší akcionáři – Velká Británie, Německo, Francie a Itálie, z nichž každý má 16% hlasů.

Členové Správní rady jsou většinou zaměstnanci ministerstev financí nebo centrálních bank členských států. Někteří její členové pracují na plný úvazek v komerčních bankách. Práce ve Správní radě EIB je tak pro členy pouze vedlejší aktivitou.

6.3. Výkonný výbor

Výkonný výbor EIB je nejvyšším orgánem řízení každodenního chodu EIB. Je tvořen prezidentem a sedmi viceprezidenty.

Výkonný výbor předkládá Správní radě návrhy rozhodnutí, o nichž má Rada hlasovat – zejména návrhy rozhodnutí při schvalování žádostí o poskytnutí úvěru. Výkonný výbor potom sleduje, jak se přijatá rozhodnutí realizují. Jeho členové, formálně se zodpovídající EIB, jsou na návrh Správní rady jmenováni do funkce Radou guvernérů na období 6 let, přičemž po uplynutí funkčního období mohou být do své funkce znovu jmenováni bez omezení.

6.4. Výbor pro audit

Výbor pro audit je nezávislým statutárním orgánem zodpovědným přímo Správní radě. Prověřuje, zda byly operace EIB procesně v pořádku a zda bylo správně vedeno účetnictví. Jeho zprávy bere Rada guvernérů na vědomí před hlasováním o schválení výroční zprávy banky.

⁴⁹ Tzv. Annual General Meeting – AGM. Probíhá každoročně v Lucemburku, obvykle začátkem června.

6.5. Zaměstnanci EIB

Zaměstnance formálně přijímá, kontroluje a propouští prezident EIB. Při jejich výběru se bere v potaz i národnostní hledisko - s cílem „spravedlivého poměrného“ zastoupení občanů jednotlivých členských zemí v řadách zaměstnanců.⁵⁰

6.6. Oddělení EIB pro oblast životního prostředí

Zaměstnanci EIB jsou převážně inženýři, právníci a ekonomové. Až do roku 2002 zaměstnávala EIB pouze jednoho environmentálního experta. V roce 2002 EIB zřídila a do struktury existujících oddělení integrovala tři navzájem propojená oddělení pro oblast životního prostředí.

Řídící výbor pro životní prostředí (Environmental Steering Committee, ENVSC) je mezirezortní výbor složený z vedoucích představitelů různých oddělení EIB⁵¹. ENVSC představuje orgán environmentální kontroly EIB na nejvyšší úrovni, který mj. radí Výkonnému výboru EIB ve věcech environmentální politiky. ENVSC je zodpovědný za řešení strategických otázek a problémů týkajících se životního prostředí, a také za řešení problémů týkajících se vybraných projektů s potenciálně vážným dopadem na životní prostředí, anebo těch problémů, jejichž posuzování může být zvláště složité.

Útvar pro životní prostředí (Environmental Unit, ENVU) nese zodpovědnost za širokou škálu aktivit EIB souvisejících s oblastí životního prostředí, zvláště za monitorování dodržování a uplatňování environmentální politiky a environmentálních postupů EIB. ENVU je také zodpovědný za šíření informací souvisejících s problematikou životního prostředí v rámci banky a za organizaci školení zaměstnanců EIB v této oblasti.

Skupina pro posuzování vlivů na životní prostředí (Environmental Assessment Group, ENVAG⁵²) je stálá skupina expertů v rámci Projektového ředitelství, kterou tvoří sedm inženýrů a ekonomů specializujících se v sektorech dopravy a další infrastruktury, energetiky, telekomunikací, nakládání s odpady, průmyslu a služeb, těžebního průmyslu a zdravotnictví; a vedle nich také členové Útvaru pro životní prostředí (ENVU). ENVAG je zodpovědný za pomoc při tvorbě a implementaci environmentální politiky a postupů banky v průběhu projektového cyklu. Ke každému projektu, který se uchází o úvěr od EIB a je posuzovaný Projektovým ředitelstvím, je přiřazen jeden člen ENVAG, který pomáhá kontrolovat kvalitu analýzy vlivu projektu na životní prostředí (tzv. EIA).

Zdá se, že nová struktura environmentálních oddělení EIB je pouhým přeskupením předešlé struktury orgánů EIB zodpovědných za oblast životního prostředí⁵³. V porovnání se stavem před rokem 2002 EIB údajně zaměstnala navíc jen jednoho specialistu pro oblast životního prostředí⁵⁴. Zatímco SB, která ročně poskytne úvěry v nižší souhrnné hodnotě než EIB, zaměstnává přes stovku odborníků na životní prostředí, EIB zřejmě i nadále zaměstnává na plný úvazek pouhé dva specialisty na tuto oblast.

⁵⁰ Viz statut EIB, článek 13, bod 7.

⁵¹ Včetně Projektového ředitelství, Ředitelství pro půjčovní operace, Generálního sekretariátu, Oddělení právních záležitostí a Oddělení ex-post hodnocení operací.

⁵³ Podle: EIB factsheet n. 4: EIB and the Environment. <http://www.foei.org/publications/pdfs/eib4.pdf>

⁵⁴ EIB odmítla poskytnout jméno dotyčné osoby občanským iniciativám, které ji o to žádaly.

7. Zvláštní fondy pod správou EIB

7.1. Evropský investiční fond

Evropský investiční fond (EIF) byl založen v roce 1994 jako výsledek společné iniciativy EIB, EK a několika evropských komerčních bank. EIF je činný v členských státech EU a v zemích, které požádaly o členství a kde již začal přístupový proces. EIB a EIF spolu tvoří tzv. **Skupinu EIB**.

EIF spravuje prostředky pocházející z vlastního kapitálu EIF a z fondů vyčleněných pro EIF v rámci soustavy mandátů vytvořených EIB nebo EU. Původní **akcionářská struktura** a statut EIF byly v roce 2002 novelizovány a EIB se stala hlavním akcionářem EIF. V současnosti je vlastní kapitál EIF tvořen 2 miliardami eur, které byly vloženy následovně:

- **EIB** 60,75 %,
- **EK** 30,00 %,
- **Evropské finanční instituce** (komerční banky ze zemí EU a Nordická investiční banka) 9,25 %.

Úlohou EIF je poskytovat finančním institucím **prostředky a záruky na úvěry určené pro malé a střední podniky**. Jako součást iniciativy EK „Růst a zaměstnanost“ se EIF v roce 1997 zaměřil i na oblast **poskytování rizikového kapitálu**.

V současnosti je jeho hlavní aktivitou poskytování rizikového kapitálu pro EIB. Nástroje rizikového kapitálu EIF jsou složeny z přímých investic do společných kapitálových fondů a podnikatelských inkubátorů, které podporují malé a střední podniky, obzvláště ty v počátečním stádiu rozvoje anebo s technologickou orientací. Vedle toho EIF stále poskytuje záruky na úvěrová portfolia různých institucí, jež poskytují úvěry malým a středně velkým podnikům.

7.2. Evropský rozvojový fond

Evropský rozvojový fond (EDF⁵⁵) je hlavním **nástrojem EU pro rozvojovou pomoc zemím třetího světa** – konkrétně tzv. zemím ACP⁵⁶ a zámořským zemím a regionům (tzv. země OTC⁵⁷). Články 131 a 136 Římské smlouvy z roku 1957 umožnily jeho zřízení za účelem technické a finanční pomoci africkým zemím, které byly v té době koloniemi a s nimiž měly určité země EHS historické vazby.

EDF je financován členskými státy EU, chráněn vlastními finančními pravidly a řízen zvláštním výborem. Oficiálně nespadá pod rozpočet EU.

Členské státy určují rozpočet EDF na zasedáních Rady fondu prostřednictvím smluv, které jsou následně schvalovány parlamenty členských zemí EU. Prostředky vložené do EDF jsou obvykle vyčleněny na období přibližně pěti let, přičemž momentálně probíhá deváté období EDF.

Devátý EDF má vyčleněno 13,5 miliard eur na období pěti let⁵⁸ a navíc i „neočekávaný zůstatek“ z předcházejících EDF ve výši 9,9 miliard eur.

EIB spravuje část zdrojů EDF (úvěry a rizikový kapitál) a vlastní příspěvky EIB do EDF, které pro pětileté období devátého EDF celkem činí 1,7 miliard eur.

⁵⁵ European Development Fund.

⁵⁶ T.j. zemích Afriky, Karibiku a Pacifiku.

⁵⁷ Overseas Countries and Territories

⁵⁸ Z toho 10 miliard eur na dlouhodobé účely (long term allowance); 1,3 miliard eur na regionální účely (regional allowance) a 2,2 miliardy eur na zvláštní investiční nástroj (Investment Facility, INFAC).

Přednedávnem byly 2,2 miliardy eur z EDF použity na vytvoření **zvláštního „investičního nástroje“** nazvaného **INFAC**, který je určen na podporu regionálních a mezinárodních investic, posilování kapacit lokálních finančních institucí, posilování místních finančních a kapitálových trhů, podporu zahraničních investic a na pomoc rozvoje soukromého sektoru.

7.3. JASPERS a JEREMIE

Na podzim 2005 vyhlásila Evropská komise spolu s EIB vznik nového nástroje na podporu regionálního rozvoje nazvaného JASPERS (Joint Assistance to Support Projects in the European Regions). JASPERS zahájil činnost počátkem roku 2006 s cílem pomoci členským státům připravovat velké projekty pro získání podpory ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Činí tak prostřednictvím bezplatné technické pomoci těm složkám veřejné správy, jež o ni požádají. Na činnosti JASPERS se podílí více než padesátka specialistů na technické, ekonomické a finanční analýzy. Vychází ze zkušeností EIB, částečně sdílí její hlavní sídlo v Lucemburku, částečně má kanceláře v členských státech EU. Partnerem JASPERS se stala také EBRD.

Stejně tak EK a EIB navrhly iniciativu nazvanou JEREMIE (Joint European Resources for Micro-to-Medium Enterprises). Jejím cílem má být zlepšit přístup k financím pro malé a střední podniky. JEREMIE nabízí úřadům možnost ve spolupráci s EIF zlepšit kapacitu v oblasti finančního plánování. JEREMIE by tak měl přispět k podpoře podnikání včetně vysoce inovativních podnikatelských záměrů ve prospěch dotčených regionů a tím i celé ekonomiky EU.

8. Kritika EIB

Jedním z hlavních problémů, na něž upozorňují občanské organizace, je **dvojaký právní status EIB – banka je totiž institucí EU a zároveň bankou s vlastní právní subjektivitou**. Tento stav jí umožňuje volit si v jednotlivých situacích takový status, který jí více vyhovuje. EIB například tvrdí, že je součástí EU, a proto si nemusí vytvářet vlastní závazné interní normy a sektorové politiky, neboť tak jako tak musí dodržovat legislativu a sektorové politiky EU. Zároveň jsou rozhodnutí EIB na orgánech EU nezávislá. EU nemá právo do nich zasáhnout ani v případě, kdy banka jedná v rozporu s cíli sektorových politik EU, což se často děje zejména v oblasti transparentnosti, ochrany životního prostředí, řešení problému klimatických změn a pod.

Silnou kritiku vyvolává také její **nedostatečná transparentnost** EIB. Banka v ní výrazně zaostává za dalšími veřejnými mezinárodními bankami (např. SB a EBRD). Jako jediná veřejná instituce EU a veřejná banka umožňuje zatajit i základní informace o projektech, které finančně podporuje, pokud ji o to její klienti požádají. Ve srovnání s jakoukoliv jinou veřejnou institucí o svém chodu a řízení zveřejňuje podstatně méně interních informací.

EIB je kritizována také za absenci závazných a vynutitelných pravidel upravujících řízení jejích aktivit v oblasti ochrany **životního prostředí** – zejména v případě kritérií schvalování úvěrů pro projekty s negativním dopadem na životní prostředí. Nejednou spolufinancovala projekty, které z důvodu negativních vlivů na životní prostředí neuspěly u SB či EBRD.

Problémem je i to, že za přípravu analýz vlivů projektů na životní prostředí (tzv. EIA) a implementaci jejich závěrů jsou plně zodpovědní navrhovatelé projektů (klienti EIB), kteří mají přirozenou tendenci negativní důsledky projektů zkreslit.

EIB je dále kritizována za nedostatečné zohledňování sociálních hledisek financovaných projektů. Například Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) ve svém stanovisku k úloze EIB v regionálním rozvoji EU⁵⁹ dospívá v posledním bodě k závěru, že „EIB by se neměla omezovat pouze na ekonomické indikátory, ale měla by posuzované parametry rozšířit o sociální indikátory v souladu s těmi používanými OSN“.

EIB je terčem kritiky také za **nedostatky při řízení**. Občanské iniciativy kritizují zejména skutečnost, že členové Správní rady se setkávají jen jednou za měsíc, navzdory tomu, že vždy rozhodují o několika desítkách žádostí o úvěr. Navíc jsou na plný úvazek zaměstnanci institucí s jinou agendou. Téměř veškerou moc nad rozhodnutími EIB tak má několikačlenný Výkonný výbor, který Správní radě předkládá návrhy rozhodnutí. Jeho členové mohou být navíc bez omezení znovuzvoleni do funkce, což je opakem běžně používaných principů řízení institucí v soukromé a veřejné sféře. Zvláštním problémem je také možný **konflikt zájmů** členů Správní rady, kteří zároveň zastávají na plný úvazek řídicí funkce v komerčních bankách, jež jsou významnými klienty EIB⁶⁰.

Občanské organizace kritizují EIB také za **nedostatečný počet zaměstnanců**, zejména nedostatečný počet odborníků v oblastech životního prostředí a sociálních záležitostí. Ten v praxi způsobuje problémy zejména při posuzování projektů ucházejících se o úvěr, monitorování implementace projektů a „ex-post hodnocení“ aktivit banky.

Další kritika se týká **nedostatečné definice a právní úpravy rozvojového mandátu EIB**⁶¹, **absence závazných interních norem a politik** (zejména sektorových politik v oblasti dopravy, energetiky a klimatických změn), a také **absence nezávislých kontrolních mechanismů** dodr-

⁵⁹ Economic and Social Committee, 'The role of the European Investment Bank in European regional policy', Official Journal of the European Communities, C367/04, 20 December 2000, dostupný na http://europa.eu.int/eur-lex/pri/en/oj/dat/2000/c_367/c_36720001220en00140018.pdf

⁶⁰ Podrobnosti viz: Conflicts at the heart of the EIB, The Observer, 7. března 2004. <http://politics.guardian.co.uk/eu/story/0,9061,1163631,00.html>.

⁶¹ Tj. mandátu, kompetencí a pravomocí EIB při podpoře hospodářského rozvoje v rozvojových zemích a zemích přecházejících z centrálně plánované části na tržní ekonomiku.

žování existujících interních pravidel. Kritiku, vztahující se k EIB, sklízí také **nedostatečná kontrola banky ze strany institucí EU** – zvláště ze strany Evropské komise a Evropského parlamentu.

9. Česká republika a EIB

9.1. Vstup ČR do EIB

Akcionáři (vlastníky) EIB jsou všechny členské země EU. Deset nových členů EU se na základním jmění EIB⁶² podílí celkem pěti procenty. Podíl ČR činí 1,259 mld. EUR, což jí dává váhu hlasu ve výši 0,769%.

Z uvedeného upsaného kapitálu převede ČR na účet EIB cca 30% v osmi stejně velkých, postupných splátkách v období od 30. 9. 2004 do 31. 9. 2009⁶³. Zbýlých 70% bude držet v rezervě pro případ, že by si je nebo jejich část banka vyžádala.

ČR se také podílí na rezervách EIB. Výše příspěvku je odvozená z dohodnutého podílu, stanoveného na 0,769% z výšky rezerv EIB na konci dubna 2004 a činí 147,14 mil. EUR. I tento příspěvek bude splacen v osmi splátkách ve stejných termínech jako u splácení kapitálu.

9.2. Zastupování ČR v řídicích orgánech EIB

V Radě guvernérů, nejvyšším řídicím orgánu EIB, zastupuje ČR ministr financí.

Členem Správní rady banky za ČR je Ing. Zdeněk Hrubý (jmenovaný do funkce z titulu své tehdejší funkce náměstka ministra financí)⁶⁴. Jeden z viceprezidentů EIB Ivan Pilip je pak zodpovědný za finanční operace v Polsku, ČR a na Slovensku.

9.3. Dosavadní aktivity EIB v ČR

V letech 1992 - 2005 poskytla EIB subjektům na území ČR celkem 86 úvěrů v souhrnné výši cca 6,8 miliardy eur⁶⁵. Z toho například na výstavbu dopravní infrastruktury 2,9 miliardy eur (43% z objemu všech půjček), do automobilového průmyslu: 1,2 miliardy EUR⁶⁶. Nejspornější z ekologického pohledu jsou kromě jednoznačné skladby portfolia ve prospěch rozvoje automobilismu zejména půjčky na dostavbu dálnice D8 přes České středohoří a Východní Krušné hory, ale také výrazná půjčka konsorciu TPCA na výstavbu automobilky u Kolína. Potenciálně problematická může být podpora prevence před povodněmi, kterou administruje Ministerstvo zemědělství a na něž EIB poskytla půjčku 60 mil. EUR. Detaily realizace tohoto programu nejsou zatím v ČR zdokumentovány, jsou však známy sporné případy u analogicky řízeného programu v Polsku. Samostatnou otázkou zůstávají globální půjčky, o nichž lze od EIB i zprostředkujících bank získat jen velmi všeobecné informace. EIB byla také požádána o posouzení projektů kontroverzní spalovny komunálních odpadů v Opatovicích nad Labem a gigantické papírny finské firmy Myllykoski tamtéž. O jejím názoru na oba projekty však zatím nejsou k dispozici žádné informace.

⁶² Základní jmění EIB je celkem 163 727 670 000 eur.

⁶³ Termíny splatnosti jednotlivých splátek jsou 30. 9. 2004, 30. 9. 2005, 30. 9. 2006, 30. 9. 2007, 30. 9. 2008 a 31. 3. 2009.

⁶⁴ Stav k 1.1.2006

⁶⁵ Přehled projektů EIB v ČR viz dále, popřípadě na:

<http://www.eib.org/projects/loans/regions/CountryList.asp?Region=4&Country=70>

⁶⁶ Z toho Škoda Auto: 155 mil. EUR (včetně teplárny obsluhující i Mladou Boleslav), TPCA Kolín: 450 mil. EUR.

10. EIB: případové studie

Níže popsané případy upozorňují na konkrétní problémy EIB a dokazují oprávněnost požadavku občanských organizací na urychlenou reformu banky. Příklady jednoznačně dokládají nedostatky projektů EIB v oblasti implementace, kontroly a stejně tak jejich negativní environmentální a sociální důsledky.

Případ 1 – Údolí d'Agri, Itálie

V zemích EU a kandidátských zemích by měly být všechny projekty financované EIB v souladu s environmentální legislativou dané země a právem EU, včetně směrnice o EIA (Dokument *Environmentální procedury EIB*⁶⁷).

V prosinci 1999 EIB oznámila, že poskytne úvěr ve výši 200 mil. eur pro Enterprise Oil Italiana SpA (společnost kontrolovanou koncernem Agip) na výstavbu dvou těžebních ropných polí v jižních Apeninách, v oblasti Val d'Agri. První úvěr na podporu ropného průmyslu zde EIB poskytla již v roce 1996. Celkem v oblasti investovala 607 mil. EUR.

Skupina ENI/Agip, která projekt realizuje, podepsala v roce 1988 s regionální správou dohodu o implementaci projektu na zmírnění environmentálních dopadů investice. Dodnes však nesplnila ani jeden z několika přijatých závazků

Část Val d'Agri byla roku 1998 vyhlášena národním parkem, na jehož území se nachází několik unikátních přírodních lokalit, splňujících kritéria směrnic EU o ochraně přírodních stanovišť. Kvůli expanzi ropných vrtů byl zmenšen navrhovaný rozsah parku. Ministr průmyslu mezitím přidělil další licence na nové ropné vrty a na seismický výzkum. MŽP při schvalování těchto povolení neaplikovalo národní legislativu a vyhlášky o chráněných územích, které udělují vyšší prioritu ochraně životního prostředí před rozvojem těžby fosilních paliv a zakazují geoseismické vrty.

Ještě před udělením licencí a provedením EIA byly přitom provedeny průzkumné vrty, což je v jasném rozporu se zákonem. Vrty ohrožují systém podzemních vod v oblasti a jsou rizikem i pro kvalitu vody v řece Agri.

Vásledek posouzení EIA nebyl nikdy zveřejněn, nehodnotilo se ani seismické riziko v údolích podél ropovodu. Nebyl vypracován plán evakuace místních obyvatel v případě úniku ropy do okolního prostředí.

Pozitivním důsledkem ropných projektů mělo být vytvoření nových pracovních míst v jižní Itálii. Vzniklo jich však málo, navíc nevhodných pro místní obyvatelstvo s nedostatečnou kvalifikací. Národní park v původně uvažovaném rozsahu by jich pravděpodobně vytvořil více.

EIB tedy s velkou pravděpodobností poskytla úvěr navzdory neexistenci environmentálního posouzení, v rozporu s požadavky italské i evropské legislativy.

Od roku 1996 poskytla EIB kolem na různé projekty v oblasti zvyšování produkce energie z fosilních paliv 2, 554 mld. EUR. Na projekty podporující „čistou energii“ poskytla úvěry zhruba 10násobně menší, pouhých 237 mil. EUR.

Další informace:

http://www.bankwatch.org/publications/issue_papers/2002/eib-ip-vald'agri.pdf

<http://www.crbm.org>

⁶⁷ *EIB Environmental Procedures Paper.*

Případ 2 – Půjčka slovenským železnicím

Slovenský systém veřejné dopravy se začal po rozdělení Československa v roce 1993 rozpadat. Vláda se v oblasti dopravy zaměřila zejména na podporu budování dálnic. Mezinárodní finanční instituce tomuto přechodu pomáhaly tlakem na omezení dotací do systému veřejné dopravy. Významnou roli zde sehrála právě EIB.

Ta poskytla v roce 1999 na modernizaci slovenských železnic půjčku ve výši 200 mil. EUR, kterou podmínila splněním řady podmínek, zakotvených později v *Plánu ekonomické stabilizace a transformace ŽSR*. Podle informací z médií byly podmínky úvěru následující:

- do roka zvýšit cestovné v osobní dopravě cca o 30 %,
- snížit objem státních dotací (za úhradu ztrát ŽSR z výkonů ve veřejném zájmu) do roku 2007 na úroveň necelých 31 % celkových dotací vyplacených roku 1999,
- snížit počet zaměstnanců o 30 % do roku 2007,
- zrušit 20 – 25 % nákladních stanic a rozprodat nepoužívané nákladní vagóny,
- do roku 2002 snížit rozsah osobní dopravy uzavřením nebo privatizací 32 regionálních tratí.

Úvěr měl negativní sociální a ekonomické dopady zejména na nejchudší obyvatele méně rozvinutých venkovských regionů, které na veřejné dopravě závisejí.

Několik občanských organizací⁶⁸ požádalo EIB a ministerstvo dopravy SR, aby úvěrovou smlouvu mezi ŽSR a EIB zveřejnily, včetně všech úvěrových podmínek a související dokumentace. Ani jedna z institucí však nezpřístupnila žádný z dokumentů s odvoláním na klauzuli o obchodním tajemství, která byla údajně zakomponovaná do úvěrové smlouvy. Občanské organizace jsou přesvědčeny, že v případě úvěru veřejné instituce jiné veřejné instituci neexistují důvody k utajování informací a není možné odvolávat se na paragraf o obchodním tajemství.

Další informace:

<http://www.cepa.sk>

Případ 3 - Dálnice D8 přes České středohoří a Krušné hory

EIB se angažuje v projektu D8 prostřednictvím půjček na výstavbu obou kontroverzních úseků dálnice D8 – úseku 0807 přes Krušné hory a 0805 přes České středohoří. Na žádost českých ekologických organizací, aby s nimi projekt diskutovala, reagovala odmítavě. Od té doby se úzkostlivě snaží neposkytnout o půjčce na projekt veřejnosti ani ty nejelementárnější informace. Kvůli jejich udržení pod pokličkou se uchyluje i ke křečovitě slovní ekvilibrice:

V dubnu 2003 schválil Výkonný výbor EIB půjčku 400 milionů eur na dostavbu dálnice D8 z Prahy směrem do Drážďan ve výši. Ve své reakci na dopis CEE Bankwatch Network v únoru 2003 ohledně půjčky ujišťovala EIB, že „před formálním zapojením se do projektu (k čemuž dojde podpisem smlouvy o půjčce) opublikuje soubor základních fakt o projektu v projektovém sumáři, který je propojen s posuzovanými projekty na jejích internetových stránkách. Avšak o půjčce na D8 nebyla na stránkách EIB žádná informace až do září 2004, kdy byla smlouva o projektu oficiálně podepsána poté, kdy půjčku schválil parlament ČR.

V dalších žádostech CEE Bankwatch Network o informace o projektu D8 sdělila banka v březnu 2003, že: “Vláda ČR požádala banku, aby nezveřejňovala informace o projektech ve veřejném sektoru dokud je neschválí český parlament“. Avšak Ministerstvo financí, jež je oficiálním part-

nerem EIB za českou vládu, ve svém dopise v srpnu 2003 potvrdilo, že "neexistuje žádná žádost vlády ČR v jakémkoliv podobě, v níž by tato vláda žádala EIB, aby neposkytovala veřejnosti informace o schválených půjčkách/projektech, jež dosud nebyly schváleny Parlamentem ČR." Tento příklad naprosto neadekvátní informační politiky EIB není přitom výjimkou. CEE Bankwatch network se s podobnou praxí EIB setkal v posledních několika letech několikrát.

Projekt dálnice se přitom potýká s problémy. Již jeho samotná výstavba vážně poškozuje životní prostředí, jak dokumentuje případ z dubna 2005, kdy cement a beton ze stavby tunelu Panenská znečistil Jílovský potok, v němž uhynuly ryby i rostliny. Stavbařům za to Česká inspekce životního prostředí udělila pokutu ve výši 1 mil. korun.

Navíc v červnu téhož roku udělil Úřad pro ochranu hospodářské soutěže pokutu 630 tisíc korun Ředitelství silnic a dálnic za chybný postup při zadání zakázky na stavbu hraničního dálničního mostu mezi ČR a Německem na dálnici D8. ŘSD totiž porušilo zákon o zadávání veřejných zakázek tím, že nabídky uchazečů nehodnotilo způsobem stanoveným v zadání zakázky, když v rámci kritéria hodnocení „odborná způsobilost“ hodnotil jiné údaje, než které obsahují formuláře vyjmenované v zadávací dokumentaci. Zadavatel dále porušil zákon o zadávání veřejných zakázek i tím, že nezdůvodnil své rozhodnutí o výběru nejhodnější nabídky.

Další informace:

<http://www.hnutiduha.cz> ⁶⁹

<http://www.bankwatch.org>

Případ 4 - Ropovod z Čadu do Kamerunu

V červenci 2000 schválily Světová banka a EIB úvěry na projekt tří set ropných vrtů v Čadu a výstavbu 1050 km dlouhého ropovodu spojujícího ropná pole v čadském Doba s atlantickým pobřežím v Kamerunu. Vládám Čadu a Kamerunu a konsorciu ropných společností Exxon Mobil, Chevron a Petronas z Malajsie poskytla EIB úvěr 144 mil. eur. Projekt měl dokázat, že podpora soukromého ropného průmyslu může podpořit hospodářský růst a tím přispět ke zmírňování chudoby.

Projekt sice přinesl do oblasti nové investice, peníze se však s vysokou pravděpodobností nedostanou k chudým. Obzvláště to platí v případě Kamerunu, jehož vláda patří podle organizace Transparency International mezi nejzkorumpovanější na světě. Pro Čad je zase charakteristická dlouhodobá politická nestabilita a vládní teror. Mezinárodní občanské organizace dokládají, že projekt má nepříznivý vliv na životní prostředí, sociální situaci a dodržování lidských práv.

Konsorcium, které projekt realizuje, vypracovalo dvě studie EIA. Ani jedna z nich se však dostatečně nevěnovala klíčovému ekologickému problému, jako například ztrátě biodiverzity způsobené kácením lesů v Kamerunu a potenciálním zamořením vodních zdrojů v případě úniku ropy v místech, kde ropovod kříží řeky.

Ropovod v Kamerunu prochází územím obývaným polokočovnými lovci a sběrači. Plán týkající se původních obyvatel nezaručuje jejich efektivní účast na rozhodování o projektu a neřeší ani problém nedostatečné účasti vlády na implementaci celého plánu. V Čadu přispělo budování ropných polí k eskalaci konfliktů mezi převážně muslimskou vládou a křesťanskými povstalci na jihu země. Studie upozornily na to, že v obou zemích byl podceňován jak odhady počtu nuceně přesídlených původních obyvatel, tak navrhovaná výše kompenzací pro vysídlené obyvatele.

Evropský parlament v lednu 2000 doporučil EIB, aby se v souladu s *Konvencí z Lomé* ⁷⁰ na financování tohoto projektu nepodílela. Navzdory tomuto negativnímu stanovisku však EIB úvěr na projekt poskytla.

⁶⁹ <http://www.compet.cz/Aktuality/RSD2.htm>

Za podporu projektu byla systematicky kritizována i Světová banka. Ta však v lednu 2006 odstoupila od všech projektů v Čadu, včetně ropovodu, neboť bylo potvrzeno, že čadská vláda porušila smlouvu se Světovou bankou změnou zákona o výnosech z ropy, které měly být původně určeny na zmírňování chudoby. Přestože smlouva s EIB je v této věci identická, tato banka na to nezareagovala dostatečně. Oznamila sice přerušeni spolupráce s Čadem, avšak pouze u nových projektů, a pouze ve veřejném sektoru, což se na projekt ropovodu nevztahuje.

Další informace:

<http://www.bankwatch.org/issues/eib/mngomaterials.html>

<http://www.bankwatch.org/issues/oilclima/mainchad.html>

<http://www.bothends.nl>

<http://www.cbrm.org>

<http://www.foei.org>

Případ 5 - Vodní elektrárna Karahnjukar a hliníkárna Reydaral, Island

Druhá nejrozsáhlejší oblast civilizací nezasažené přírody v Evropě, Islandská centrální vrchovina, je ohrožena sérií projektů velkých přehrad, které by měly vyrábět elektrickou energii pro těžký průmysl v zemi. Projekt vodní elektrárny Karahnjukar, jehož rozpočet převyšuje miliardu USD, má sloužit k výrobě elektrické energie pro hliníkárnou, kterou na pobřeží oceánu plánuje vybudovat největší světový výrobce hliníku, koncern Alcoa.

Výstavba devíti přehrad, tří nádrží, sedmi kanálů a šestnácti tunelů by zničila anebo zatopila mnoho významných přírodních úkazů a lokalit a ovlivnila 3 % povrchu Islandu. Měla by nedozírný negativní vliv na křehké vazby tohoto jedinečného koutu přírody. Ohrožena je vzácná vegetace a biotopy tuleňů, sobů, ryb a husí růžovonohých. Projekt se má realizovat poblíž neaktivnější vulkanické oblasti na světě a je spojen s geologickými riziky, jež nebyla podle odborníků patřičně zhodnocena.

Hliníkárna by spotřebovala většinu na Islandu vyrobené elektřiny. Islandská vláda uzavřela s firmou Alcoa dohodu, že výše ceny za elektřinu se bude odvíjet od budoucích úrovní cen hliníku na mezinárodních trzích. Výpočty však ukazují, že to pravděpodobně nebude k pokrytí nákladů projektu stačit, takže břemeno financování bude částečně na islandských daňových poplatnících. Přitom pokud by se zvýšila úroveň průmyslové recyklace hliníku, nové hliníkárnou včetně projektu Karahnjukar by nebyly vůbec potřebné.

Islandská vláda nemá dostatečné zdroje na pokrytí nákladů projektu, proto se obrátila na zahraniční banky – EIB, skandinávské investiční banky a soukromé banky. 120 ekologických organizací z celého světa vyzvalo finanční instituce, aby projekt Karahnjukar nefinancovaly. EIB následně v červenci 2003 oznámila, že projekt financovat nebude. Jako důvod uvedla, že není k financování od EIB způsobilý. Jde o jeden z mála případů, kdy tlak veřejnosti pravděpodobně přinutil banku, aby zrušila svoje podpořit výrazně kontroverzní projekt.

Další informace:

<http://www.bankwatch.org/issues/eib/karahnjukar/mngoreports.html>

<http://www.irn.org>

<http://www.inca.is>

<http://www.foei.org>

<http://www.cbrm.org>

⁷⁰ Konvence z Lomé je dohoda o rozvojové pomoci a obchodu, uzavřená mezi EU a tzv. zeměmi ACP (bývalé evropské kolonie z Afriky, Karibiku a Pacifiku). Byla podepsána 28. 2. 1975 (Lomé I) a následně aktualizována (Lomé II, III, IV – z let 1979, 1984, 1989 a 1999). Roku 2000 je nahradila a Konvence z Cotonou (podepsána 23. 6. 2000 a platná do roku 2020). Text dohody je možné získat na stránce:

http://europa.eu.int/comm/development/body/cotonou/agreement_en.htm

11. Přehled půjček a skladba portfolia EIB v ČR

Datum	Sektor	Projekt	EUR
16.06.92	Global loans	STATE BANK APEX GLOBAL LOAN	57 000 000
28.06.93	Telecom	TELECOMM	65 000 000
26.07.93	Industry	VW/SKODA	100 000 000
15.09.94	Telecom	TELECOMM	30 000 000
13.12.95	Transports	ROADS	60 000 000
14.12.95	Energy	CEZ I (POWER PLANT IMPROVEMENTS)	100 000 000
14.12.95	Energy	CEZ I (POWER PLANT IMPROVEMENTS)	100 000 000
04.12.96	Transports	RAIL CORRIDOR II WARSAW-VIENNA	200 000 000
05.12.96	Energy	SKODA CHP	55 000 000
30.06.97	Transports	RAIL CORRIDOR BERLIN-VIENNA	75 000 000
02.10.97	Transports	NUREMBERG-PRAGUE (D5 MOTORWAY)	165 000 000
30.10.97	Composite infra	CZECH REP. : FLOOD DAMAGE RECONS	200 000 000
30.10.97	Telecom	TELECOMM II	100 000 000
27.05.98	Transports	CZECH MOTORWAYS	230 000 000
10.07.98	Global loans	COMMERZBANK GLOBAL LOAN	10 000 000
10.07.98	Global loans	BANK AUSTRIA GLOBAL LOAN	10 000 000
10.07.98	Global loans	HYPOVEREINSBANK CZ A.S. GLOBAL LOAN	10 000 000
21.12.98	Industry	AIR PRODUCTS EUROPE	14 339 487
29.12.98	Global loans	DEUTSCHE BANK GLOBAL LOAN	10 000 000
18.05.99	Global loans	HYPOVEREINSBANK CZ A.S. GLOBAL LOAN	25 000 000
28.06.99	Water, sewerage	PRAGUE MUNICIPAL INFRASTRUCTURE	50 000 000
16.11.99	Transports	E ROADS II	100 000 000
16.11.99	Transports	PRIORITY ROAD AND M-WAY REHABILITATION	95 000 000
18.02.00	Transports	PRAGUE METRO	75 000 000
13.04.00	Global loans	CSOB GLOBAL LOAN	50 000 000
07.06.00	Water, sewerage	WATER SECTOR FRAMEWORK LOAN	100 000 000
20.12.00	Transports	CESKE DRAHY III	160 000 000
30.05.01	Global loans	BANK AUSTRIA GLOBAL LOAN	25 000 000
26.11.01	Transports	CZECH MOTORWAYS	170 000 000
04.12.01	Global loans	HVB BANK CZECH REPUBLIC GL	100 000 000
04.12.01	Telecom	TELIA PAN-EUROPEAN VIKING NETWORK	25 000 000
20.12.01	Water, sewerage	PRAGUE MUNICIPAL INFRASTRUCTURE	70 000 000
27.05.02	Health, Education	MASARYK UNIVERSITY BRNO	95 000 000
28.05.02	Water, sewerage	FLOOD PREVENTION	60 000 000
19.06.02	Industry	CONTA S.R.O. - PODBORANY (CANDY GROUP)	18 000 000
26.06.02	Transports	PRAGUE METRO	75 000 000
27.06.02	Transports	PLZEN MOTORWAY BY-PASS	210 000 000
05.11.02	Global loans	VOLKSBANK CZECH REPUBLIC GL	20 000 000
05.11.02	Global loans	VOLKSBANK CZECH REPUBLIC GL	20 000 000
20.12.02	Composite infra	FLOOD DAMAGE RECONSTRUCTION II	400 000 000
06.03.03	Composite infra	FLOOD DAMAGE PRAGUE METRO	80 000 000
27.03.03	Global loans	RAIFFEISEN CZECH REPUBLIC GL	15 000 000
27.03.03	Global loans	RAIFFEISEN CZECH REPUBLIC GL	30 000 000
10.04.03	Transports	PRAGUE AIRPORT TERMINAL - AFI	281 716 593

11.08.03	Global loans	KOMMUNALKREDIT EAST WEST GL	15 000 000
22.09.03	Transports	PRAGUE METRO II - AFI	75 000 000
03.10.03	Industry	TPCA CAR PLANT KOLIN	225 000 000
16.10.03	Industry	TPCA CAR PLANT KOLIN	225 000 000
17.10.03	Industry	AUTOMOTIVE SUPPLY INVESTMENT FRAMEWORK	220 000 000
04.12.03	Global loans	CSOB GLOBAL LOAN	30 000 000
04.12.03	Global loans	CSOB GLOBAL LOAN	20 000 000
11.06.04	Global loans	VOLKSBANK CZECH REPUBLIC GL II	40 000 000
11.06.04	Global loans	CESKA SPORITELNA GL	50 000 000
27.07.04	Transports	PRAHA SOUTH-WEST RING ROAD	200 000 000
23.09.04	Transports	CZECH MOTORWAYS II (D8) - AFI	250 956 772
02.12.04	Global loans	VOLKSBANK CZECH REPUBLIC GL II	20 000 000
14.12.04	Energy	MERO-IKL (D-CZ) PIPELINE	100 000 000
14.12.04	Transports	RAIL CORRIDOR BERLIN-VIENNA	125 000 000
30.06.05	Transports	PRIORITY ROADS AND MOT. REHAB. II-AFI	30 000 000
01.07.05	Water, sewerage	PLZEN WATER INFRASTRUCTURE	15 300 000
08.07.05	Industry	BENTELER AUTOMOTIVE	44 000 000
08.07.05	Services	BENTELER AUTOMOTIVE	6 000 000
11.07.05	Services	ECE ARCADES	45 200 000
14.07.05	Health, Education	MORAVIA-SILESIA REGIONAL INFRA	1 831 501
14.07.05	Services	MORAVIA-SILESIA REGIONAL INFRA	1 831 501
14.07.05	Transports	MORAVIA-SILESIA REGIONAL INFRA	16 483 516
14.07.05	Urban infra.	MORAVIA-SILESIA REGIONAL INFRA	16 483 516
15.07.05	Global loans	SG EQUIPMENT FINANCE CZ GLOBAL LOAN	8 000 000
15.07.05	Global loans	SG EQUIPMENT FINANCE CZ GLOBAL LOAN	7 992 007
01.09.05	Global loans	CESKA SPORITELNA GL	50 000 000
22.09.05	Transports	PRAHA SOUTH-WEST RING ROAD	110 000 000
22.09.05	Transports	CZECH MOTORWAYS II (D8) - AFI	135 281 385
29.09.05	Transports	MITSUI LOCOMOTIVE LEASING	10 000 000
17.10.05	Composite infra	SOUTH-MORAVIA REGIONAL INFRASTRUCTURE	4 872 601
17.10.05	Health, Education	SOUTH-MORAVIA REGIONAL INFRASTRUCTURE	10 151 253
17.10.05	Transports	SOUTH-MORAVIA REGIONAL INFRASTRUCTURE	25 581 159
28.10.05	Energy	MERGING EUROPE CONVERGENCE FUND	2 310 000
28.10.05	Industry	EMERGING EUROPE CONVERGENCE FUND	2 380 000
28.10.05	Services	EMERGING EUROPE CONVERGENCE FUND	2 310 000
09.11.05	Urban infra.	BRNO MUNICIPAL INFRASTRUCTURE	84 473 728
11.11.05	Urban infra.	USTI NAD LABEM MUNICIPAL INFRA	33 789 491
08.12.05	Composite infra	ZLIN REGIONAL INFRASTRUCTURE	20 737 566
08.12.05	Health, Education	ZLIN REGIONAL INFRASTRUCTURE	10 368 783
08.12.05	Transports	ZLIN REGIONAL INFRASTRUCTURE	20 737 566
13.12.05	Transports	OLOMOUC REGIONAL INFRASTRUCTURE	31 106 349
16.12.05	Global loans	VOLKSBANK CZECH REPUBLIC GL III	40 000 000
22.12.05	Industry	SKODA / VW SK CAPACITY DEVELOPMENT	405 000 000
22.12.05	Services	SKODA / VW SK CAPACITY DEVELOPMENT	45 000 000
	CELKEM		6 774 234 774

Půjčky EIB do ČR v období 1992-2005 podle odvětví

Odvětví	EUR	Podíl na všech půjčkách v %
doprava	2 926 863 340	43,0
průmysl	1 253 719 487	18,5
odstraňování povodňových škod	680 000 000	10,0
globální půjčky	662 992 007	9,8
energetika	357 310 000	5,3
odpadní vody, kanalizace	295 300 000	4,4
telekomunikace	220 000 000	3,2
regionální a městská infrastruktura	160 356 902	2,4
zdravotnictví, vzdělávání	117 351 537	1,7
služby	100 341 501	1,5
CELKEM	6 774 234 774	100,0

Rozdělení půjček od EIB (ČR 1992-2005) v sektoru dopravy

Doprava	EUR	% z půjček EIB do dopravy
nové dálnice	1 471 238 157	50,3
modernizace žel. koridorů	570 000 000	19,5
silnice vč. rekonstrukcí silnic a dálnic	378 908 590	12,9
letišťe Praha	281 716 593	9,6
metro Praha	225 000 000	7,7
CELKEM	2 926 863 339	100,0

Podíl půjček pro automobilový průmysl (ČR 1992-2005)

Průmysl	EUR	% z půjček EIB do průmyslu
Automobilový průmysl	1 219 000 000	97,2
CELKEM	1 253 719 487	100,0

A› Bratislavská 31, 602 00 Brno
T› 545 214 431
F› 245 214 428
E› info@hnutiduha.cz
www.hnutiduha.cz

Hnutí DUHA s úspěchem prosazuje ekologická řešení, která zajistí zdravé a čisté prostředí pro život každého z nás. Navrhujeme konkrétní opatření, jež sníží znečištění vzduchu a vody, pomohou omezit nebo zbavit potraviny toxických látek. Naše práce zahrnuje jednání s úřady a politiky, návrhy zákonů, kontrolu průmyslových firem, pomoc lidem, rady domácnostem a vzdělávání, výzkum, informování novinářů i spolupráci s obcemi.

Hnutí DUHA působí na celostátní, místní i mezinárodní úrovni. Je českým zástupcem Friends of the Earth International a členem **CEE Bankwatch Network**, mezinárodní sítě organizací působících ve střední a východní Evropě, prosazující ekologicky a sociálně vhodné projekty a aktivity a posilování účasti veřejnosti v rozhodování o záměrech souvisejících s investicemi z fondů EU a od mezinárodních finančních institucí. Bližší informace: www.bankwatch.org.